

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Nadejda Toma, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș și Anatolie Țurcan

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 188 de infanterie Nijnedneprovsk din 18 decembrie 1944, în cauza penală în privința lui

Nicolaiț Anton Vasilevici, născut în anul 1906

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 05.10.2017 – 13.02.2018

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 188 de infanterie Nijnedneprovsk din 18 decembrie 1944, Nicolaiț Anton a fost condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate cu interdicție în drepturi pe termen de 3 ani și cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Nicolaiț Anton a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind pe teritoriul temporar ocupat de trupele germano-române, în aprilie 1944, a fost racolat de către jandarmeria română în calitate de agent.

Exercitându-și obligațiunile de serviciu în calitate de agent, în luna mai 1944, a participat alături de autoritățile române la arestarea unei persoane necunoscute, fiind bănuț de apartenență la serviciile sovietice de informații.

În afară de aceasta, inculpatul a participat împreună cu jandarmii români la diferite operațiuni de căutare a persoanelor fugare.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Nicolaiț Anton.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că la examinarea cauzei în instanța de judecată nu au fost administrate probe suficiente pentru calificarea acțiunilor condamnatului potrivit învinuirii înaintate în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU. Sentința de condamnare a fost adoptată în baza declarațiilor inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă, fiind încălcat

dreptul inculpatului la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Nicolaiț Anton constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 188 de infanterie Nijnedneprovsk din 18 decembrie 1944, Nicolaiț Anton a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie”, în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Nicolaiț Anton în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roşioru Mircea, se casează sentinţa Tribunalului militar al diviziei nr. 188 de infanterie Nijnedneprovsk din 18 decembrie 1944, cu încetarea procesului penal în privinţa lui Nicolaiţ Anton Vasilievici, condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU.

Nicolaiţ Anton Vasilievici, este reabilitat în faţa societăţii şi reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunţată integral la 13 februarie 2018.

Preşedinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguş

Anatolie Ţurcan